

2023-05-24 Nr. NV-1214

ĮSTATYMO PROJEKTAI Nr.: TAP- 23- 675 TAIS-22-17525(4)		DĖL SVEIKATOS SISTEMOS ĮSTATYMO NR. I-552 2, 9, 10, 12, 26, 32, 38 ¹ , 49, 63, 64, 65, 68 IR 69 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, SLAUGOS PRAKTIKOS IR AKUŠERIJOS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. IX-413 11, 11 ¹ IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 2, 5, 39 IR 43 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Sveikatos apsaugos ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Nurodytos problemos yra realios ir pagrindžiamos:

- Sveikatos sistemos įstatyme savivaldybės administracijos direktoriui nustatytos **sveikatinimo veiklos organizavimo ir kontrolės savivaldybėje funkcijos neatitinka Vietos savivaldos įstatymu nustatyto reglamentavimo**, kuriame įtvirtintas naujas vietos savivaldos modelis: savivaldybės taryba tapo savivaldybės atstovaujamoji institucija, o savivaldybės meras – savivaldybės vykdomoji institucija.

- **Per didelė administracinė našta šeimos gydytojui** sudaro kliūtis geresniam pirminių ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumui, dėl vaistų lėtinėms ligoms gydyti, dėl siuntimų gauti antrinio ar tretinio lygio paslaugoms, dėl ne ir lengvų sveikatos sutrikimų atvejais visados reikia kreiptis į šeimos gydytoją. Teisė tam tikrais atvejais vertinti paciento sveikatos būklę, nustatyti diagnozę, skirti gydymą ir išduoti laikinojo nedarbingumo pažymėjimus galėtų būti suteikta ir šeimos gydytojo komandos nariams: bendrosios praktikos slaugytojui, išplėstinės praktikos slaugytojui ir akušeriui. VI Registrų centro duomenimis, receptų, kuriuos išrašė slaugytojai, kiekis laikotarpiu nuo 2020-02-26 iki 2022-04-30 sudaro 12 proc. nuo visų išrašytų receptų. 95 proc. bendrosios praktikos slaugytojų išrašytų receptų buvo apmokėti PSDF lėšomis, t. y. jie buvo išrašyti teisingai. Atsisakius siuntimų gydytojų specialistų paslaugoms gauti pagal kai kurias prevencines programas, per kalendorinius metus šeimos gydytojai galėtų suteikti pagal savo kompetenciją papildomai apie 115 tūkst. paslaugų, sutaupydami 11 506 darbo valandų ir apie 203 540 tūkst. eurų.

- Atsižvelgiant į **savivaldybės gydytojo** vykdomas funkcijas, kurios yra susijusios su sveikatinimo veiklos koordinavimu ir įgyvendinimu, o ne gydymu, pareigybės pavadinimas keistinas į sveikatos reikalų koordinatoriaus. Taip pat siekiant sudaryti sąlygas pačiai savivaldybei spręsti dėl efektyvaus sveikatos reikalų koordinatoriaus (buvusio savivaldybės gydytojo) veiklos vykdymo, atsižvelgiant į savivaldybės sveikatinimo veiklos specifiką bei dydį.

- Siekiama užtikrinti efektyvesnį **Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo (toliau – Fondas) administravimą** Fondą šiuo metu administruoja SAM), užtikrinti griežtą Fondo lėšomis įgyvendinamų projektų priežiūrą, taip pat sudaryti galimybę tikslingai panaudoti sutaupytais Fondo lėšas, kurios tais pačiais kalendoriniais metais nebegalės būti panaudotos Fondo veikloms finansuoti bei padidinti Fondo administravimui skiriamas išlaidas. 2023 m. paskelbus konkursą, sulaukta 157 paraiškos, kurios turės būti įvertintos ekspertų. Administravimo išlaidoms skiriama atitinkamai 2021 m. – 67 tūkst. Eur, 2022 – 67 tūkst. Eur, 2023 m. – 68 tūkst. Eur.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūlomos priemonės:

- Sveikatos sistemos įstatyme savivaldybės administracijos direktoriui nustatytas funkcijas pavesti savivaldybės merui (vykdomosios valdžios funkcijas) ar savivaldybės administracijai (kitas funkcijas);

- savivaldybės gydytojo reguliavimą suderinti su kitų įstatymų (Vietos savivaldos įstatymo, Valstybės tarnybos įstatymo) nuostatomis bei sudaryti sąlygas mažoms savivaldybėms turėti savivaldybės gydytoją nsteigiant atskiro padalinio;

- pakeisti savivaldybės gydytojo sąvoką į sveikatos reikalų koordinatoriaus;

- išplėsti atvejų, kai reikalavimas turėti siuntimą netaikomas, skaičių ir numatyti, kad siuntimo nereikia, kai pacientas kreipiasi ne tik dėl būtinosios medicinos pagalbos suteikimo, bet ir dėl ambulatorinių antrinės ar tretinės

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMO FORMA

asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sveikatos apsaugos ministro numatytais atvejais ilgalaikio paciento sveikatos būklės stebėjimo laikotarpiu arba kai šios paslaugos teikiamos pagal ligų ir sveikatos sutrikimų ankstyvosios diagnostikos programose nustatytas sąlygas, arba kitais sveikatos apsaugos ministro nustatytais atvejais, atsižvelgiant į ligos ar sveikatos sutrikimo pobūdį (įskaitant užkrečiamumą);

- suteikti teisę šeimos gydytojo komandos nariams išrašyti siuntimus specializuotoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms, nurodytoms sveikatos apsaugos ministro patvirtintame sąraše (prevencinėms programoms (išskyrus tas, kurioms siuntimo nereikės), profilaktiniams patikrinimams ir kt.), kurių išlaidos apmokamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis, gauti;

- nustatyti, kad laikinojo asmens nedarbingumo ekspertizę gali atlikti ne tik gydytojai ar gydytojų konsultacinė komisija, bet ir bendrosios praktikos slaugytojai, išplėstinės praktikos slaugytojai arba akušeriai, kurie turės teisę savarankiškai konsultuoti pacientus ir tam tikrais atvejais vertinti paciento sveikatos būklę, nustatyti diagnozę, skirti gydymą, išduoti nedarbingumo pažymėjimus, o akušeriai – ir nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus;

- bendrosios praktikos ir išplėstinės praktikos slaugytojams suteikti teisę skirti ir išrašyti vaistus lėtinėms ligoms gydyti;

- numatyti, kad Fondą administruoja sveikatos apsaugos ministro įgaliota institucija;

- numatyti, kad Fondo administravimui gali būti skiriama iki 4 procentų metinio fondo biudžeto;

- atsisakyti nuostatų dėl Fondo lėšų planavimo ir apskaitos, prieštaraujančių bendriems asignavimų planavimo principams;

- sudaryti galimybę einamaisiais kalendoriniais metais susidariusią Fondo lėšų ekonomiką, kuri nebus naudojama Fondo veikloms finansuoti, persikirstyti Sveikatos apsaugos ministerijos strateginiame veiklos plane numatytų programų veiklų susidariusiems įsiskolinimams dengti.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Rengėjai aiškinamajame rašte nurodo, kokius teisės aktus reikės pakeisti, kad būtų įgyvendintos įstatymų nuostatos. Turės būti pakeisti 3 Vyriausybės nutarimai ir 29 ministro įsakymai.

STEBĖSENA

Rengėjai nurodo, kad vykdys siuntimų, receptų ir nedarbingumo pažymėjimų išdavimo tvarkos įgyvendinimo stebėseną pagal šiuos stebėsenos rodiklius:

- siuntimų prevencinių programų paslaugoms gauti, kuriuos išrašė slaugytojai, išplėstinės praktikos slaugytojai ir akušeriai, dalis (proc.), siekiama rodiklio didėjimo. Stebėseną bus vykdoma kas pusę metų;

- receptų vaistams lėtinėms ligoms gydyti, kuriuos išrašė slaugytojai ir išplėstinės praktikos slaugytojai, dalis (proc.), siekiama rodiklio didėjimo, stebėseną bus vykdoma kas pusę metų;

- nedarbingumo pažymėjimų, kuriuos išrašė bendrosios praktikos slaugytojai, išplėstinės praktikos slaugytojai ir akušeriai, dalis (proc.) nuo visų nedarbingumo pažymėjimų, kuriuos gali išrašyti bendrosios praktikos slaugytojai, išplėstinės praktikos slaugytojai ir akušeriai, siekiama rodiklio didėjimo, stebėseną bus vykdoma kas metus remiantis Elektroninių pažymėjimų tvarkymo sistemos duomenimis.

Stebėseną vykdys Sveikatos apsaugos ministerija.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Įstatymų projektai buvo skelbiami Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje du kartus (Nr. 22-17525(2) ir 22-17525(2) ir derinti su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos šeimos gydytojų profesinė sąjunga, Lietuvos šeimos gydytojų kolegija, Lietuvos bendrosios praktikos gydytojų draugija, Lietuvos slaugos specialistų organizacija, Lietuvos akušerių sąjunga, Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos. Į gautas pastabas atsižvelgta.

Dėl Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabų dėl sveikatos reikalų koordinatoriaus funkcijų ir dėl Teisingumo ministerijos pastabų dėl sąvokų „sveikatos reikalų koordinatorius“ ir „sveikatinimo veiklos koordinatorius“ suvienodinimo, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma.

Pateikta teisės aktų projektų antikorporacinio vertinimo pažyma, bei Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo pinigine išraiška skaičiuoklė.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Atkreiptinas dėmesys dėl teisės aktuose šiuo metu naudojamo „savivaldybės gydytojo“ pavadinimo keitimo. Rengėjai turėtų aiškiai paaiškinti, nes Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimo projekte siūloma savivaldybės gydytojo

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

pavadinimą keisti į ***sveikatos reikalų koordinatorių***, numatant, kad kituose teisės aktuose vartojama sąvoka „savivaldybės gydytojas“ atitiks naujai siūlomą „sveikatos reikalų koordinatoriaus“ sąvoką, tačiau pastebėtina, kad 2023 m. kovo 28 d. pakeistame Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme numatyta, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. sąvoka „savivaldybės gydytojas“ ***keičiama į „sveikatinimo veiklos koordinatorius“***. Paminėtina, kad teikiami įstatymų projektai įtraukti į Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programą.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aurelija Urbonienė

Socialinės politikos grupė